

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 11. marts 2024
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Ditte Konradsen
Refsgaard
Sagsnr.: 2024-02271
Dok.: 3162037

Besvarelse af spørgsmål nr. 687 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 687 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. februar 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz (IA).

Peter Hummelgaard

/

Lennart Houmann

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 687 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for normalstraffene for særligt alvorlige forbrydelser i henholdsvis Danmark og Grønland, herunder kommentere på, om niveauet for normalstraffe i Grønland findes rimelig i forhold til forbrydelsens karakter?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Domstolsstyrelsen forstår spørgsmålet således, at der ved normalstraffene for særligt alvorlige forbrydelser forstås praksis for strafudmåling og fastsættelse af foranstaltning ved domstolene i sager såsom drabs- og voldtægtssager samt sager om særlig grov vold.

Domstolsstyrelsen fører ikke særskilt statistik over straffastsættelsen i straffesager ved domstolene. Det vil kræve en manuel og særdeles ressourcekrævende gennemgang af sager ved domstolene i Danmark og Grønland at tilvejebringe en oversigt over normalstraffene for særligt alvorlige forbrydelser. En sådan gennemgang er derfor ikke blevet iværksat.

For så vidt angår straffastsættelse i Danmark efter straffeloven henvises til betænkning nr. 1581 om strafudmåling fra september 2023.

Kriminalloven for Grønland overlader et betydeligt skøn til domstolene med hensyn til valg og fastsættelse af foranstaltninger.

I den grønlandske kriminallov findes, i modsætning til straffeloven, ikke strafferammer for de enkelte lovovertrædelser, men foranstaltninger sker på baggrund af reglerne i kriminallovens tredje del om foranstaltninger. Her fremgår det af § 121, stk. 1, at domstolene ved valget og udmålingen af foranstaltning skal tage hensyn til lovovertrædelsens grovhed, herunder samfundets interesse i at modvirke handlinger af den pågældende art, og gerningsmandens personlige forhold, herunder hvad der skønnes nødvendigt for at afholde den pågældende fra yderligere lovovertrædelser.

Ved fastsættelse af foranstaltningen tager domstolene udgangspunkt i tidligere praksis i lignende sager. Landsretten offentliggør alle kriminaldomme i anonymiseret form på

Grønlands Landsret har i nyere tid afsagt en dom, hvorved niveauet for foranstaltningen i drabssager blev justeret således, at udgangspunktet for foranstaltningen i drabssager er anstaltsanbringelse i 7 år. Baggrunden for denne justering var navnlig, at foranstaltningsniveauet i sager om seksuelle krænkelse af børn er blevet skærpet ved en ændring af kriminalloven. Landsretten fandt det derfor nødvendigt at tilpasse udgangspunktet for foranstaltningsniveauet for drab, som sædvanligvis betragtes som en af de groveste forbrydelser.

Praksis for foranstaltninger i voldtægtssager er beskrevet i forarbejderne, de specielle bemærkninger til nr. 6, til lov nr. 572 af 10. maj 2022 om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland og forskellige andre love.

På et ikke tilstrækkeligt faktisk grundlag kan det oplyses, at i sager om grovere vold, hvor der er benyttet et redskab, eller hvor volden har givet betydelige skader, idømmes som udgangspunkt ikke under 3 måneders ubetinget anstaltsanbringelse, medmindre der er særlige forhold, der gør sig gældende. Særlige forhold vil typisk være særlige personlige forhold, f.eks. psykisk sygdom eller lang sagsbehandlingstid. Foranstaltningsniveauet i voldtægtssager er lavere i Grønland end straffene for voldtægt i Danmark og i drabssager væsentlig lavere.”

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen trukket data i Det Centrale Kriminalregister (KR). Den typisk udmålte straf/foranstaltning (medianstraf) er udtryk for den straf/foranstaltning, som oftest er blevet idømt, når der er blevet udmålt en tidsbestemt straf/foranstaltning for den udvalgte type kriminalitet (paragraf). Dette indebærer bl.a., at tidsbestemte straffe, eksempelvis livsvarigt fængsel (DK), dom til anbringelse/behandling og forvaringsdomme ikke er medtaget i nedenstående datatræk. Oplysningerne fremgår af tabellerne 1a. til 4b. nedenfor.

Det bemærkes, at bestemmelserne i straffeloven og kriminalloven ikke i alle tilfælde er enslydende og derfor ikke er direkte sammenlignelige. Eksempelvis indeholder kriminallovens § 88 alle former for vold og er således ikke opdelt i simpel vold, kvalificeret vold og kvalificeret vold med alvorlig skade/døden til følge, som i straffelovens §§ 244-246.

Desuden bemærkes, at der ved registrering af grønlandske afgørelser i KR sker en manuel konvertering til danske gerningskoder efter straffeloven. I tabellerne fremgår således de danske paragraffer i straffeloven, som afgørelserne er blevet oversat til/registreret under i KR. Datatrækkets validitet begrænses således på denne baggrund. Rigsadvokaten er ikke i besiddelse af dokumentation for reglerne for konverteringen fra de grønlandske paragraffer til danske gerningskoder.

Tabel 1a. Medianstraf udmålt i år for afgørelser med ubetinget fængsel for manddrab (§ 237) i Danmark, fordelt på år og antal afgørelser

		Afgørelser fra Danmark				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 237	Medianstraf i år	12	12	14	12	12,4
§ 237	Antal afgørelser	18	14	23	15	22

Tabel 1b. Medianstraf udmålt i år for afgørelser med ubetinget anstaltsanbringelse for manddrab (§ 237) i Grønland, fordelt på år og antal afgørelser

		Afgørelser fra Grønland				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 237	Medianstraf i år	6	7	7	9	8
§ 237	Antal afgørelser	1	2	6	1	3

Tabel 2a. Medianstraf udmålt i måneder for afgørelser med ubetinget fængsel for hhv. voldtægt (§ 216, stk. 1 og 2) og voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje (§ 225, jf. § 216, stk. 1 og 2) i Danmark, fordelt på år og paragraf samt antal afgørelser

		Afgørelser fra Danmark				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 216, stk. 1	Medianstraf i mdr.	29,8	29,8	29,8	29,8	29,8
§ 216, stk. 1	Antal afgørelser	58	84	81	87	100
§ 216, stk. 2	Medianstraf i mdr.	38,9	35,9	43,3	65,7	35,9
§ 216, stk. 2	Antal afgørelser	10	9	16	11	25
§ 225 jf. § 216, stk. 1	Medianstraf i mdr.	12	14,9	8,4	8,9	9,8

§ 225 jf. §216, stk. 1	Antal afgørelser	15	12	14	23	29
§ 225 jf. §216, stk. 2	Medianstraf i mdr.	12	19,3	19,3	12	17,9
§ 225 jf. §216, stk. 2	Antal afgørelser	24	16	22	16	23

Tabel 2b. Medianstraf udmålt i måneder for afgørelser med ubetinget anstaltsanbringelse for hhv. voldtægt (§ 216, stk. 1 og 2) og voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje (§ 225, jf. § 216, stk. 1 og 2) i Grønland, fordelt på år og paragraf samt antal afgørelser

		Afgørelser fra Grønland				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 216, stk. 1	Medianstraf i mdr.	14,9	10,4	12,4	17,9	7,9
§ 216, stk. 1	Antal afgørelser	20	16	20	10	23
§ 216, stk. 2	Medianstraf i mdr.	8,9	-	8	10,4	17,9
§ 216, stk. 2	Antal afgørelser	1	0	2	4	5
§ 225 jf. § 216, stk. 1	Medianstraf i mdr.	3,9	5,9	4,9	14,9	-
§ 225 jf. § 216, stk. 1	Antal afgørelser	2	4	4	1	0
§ 225 jf. § 216, stk. 2	Medianstraf i mdr.	-	-	2,5	47,9	20,8
§ 225 jf. § 216, stk. 2	Antal afgørelser	0	0	2	1	1

Tabel 3a. Medianstraf udmålt i måneder for afgørelser med ubetinget fængsel for kvalificeret vold (§ 245) i Danmark, fordelt på år og antal afgørelser

		Afgørelser fra Danmark				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 245	Medianstraf i mdr.	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
§ 245	Antal afgørelser	599	592	574	608	644

Tabel 3b. Medianstraf udmålt i måneder for afgørelser med ubetinget anstaltsanbringelse for kvalificeret vold (§ 245) i Grønland, fordelt på år og antal afgørelser

		Afgørelser fra Grønland				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 245	Medianstraf i mdr.	12	9,8	10,4	5,9	4,9
§ 245	Antal afgørelser	9	1	4	9	8

Tabel 4a. Medianstraf udmålt i år for afgørelser med ubetinget fængsel for kvalificeret vold med alvorlig skade/døden til følge (§ 246) i Danmark, fordelt på år og antal afgørelser

		Afgørelser fra Danmark				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 246	Medianstraf i år	6	6	6	7	6
§ 246	Antal afgørelser	11	4	9	13	16

Tabel 4b. Medianstraf udmålt i år for afgørelser med ubetinget anstaltsanbringelse for kvalificeret vold med alvorlig skade/døden til følge (§ 246) i Grønland, fordelt på år og antal afgørelser

		Afgørelser fra Grønland				
Udvalgt paragraf		2019	2020	2021	2022	2023
§ 246	Medianstraf i år	-	-	-	2,7	-
§ 246	Antal afgørelser	0	0	0	1	0

Bemærkninger til tabellerne:

Data er analyseret på baggrund af Kriminalregistret (KR). Der tages forbehold for indtastningsfejl.

Data er dynamiske, idet der tages hensyn til rettelser af indtastningsfejl, forsinkede opdateringer, nye afgørelser mv. Grundet efterslæb i opdatering af afgørelser på alle sagsområder i KR, anses data først for at være komplet i datatræk foretaget mindst to måneder efter seneste afgørelsesdato.

Tallene er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Derfor er afgørelserne ikke nødvendigvis endelige.

Data er opgjort som antal afgørelser, hvor en person har modtaget en afgørelse for hovedforholdet. (Svarende til antal personer pr. hovedjournalnummer).

Datatrækket omfatter alle straffe ("ikke-rene sager") og ikke kun rene straffe ("rene sager").

"Rene sager" omfatter afgørelser (ét hovedforhold med én gerningsmand) bestående af et enkelt forhold, som har ført til fældende afgørelse, og hvor hovedforholdet angår den valgte gerningskode. Afgørelser med fællesstraf, dvs. afgørelser hvor en tidligere betinget straf er indgået i strafudmålingen, indgår ikke. En ren sag er således udtryk for, hvad én overtrædelse af en given kriminalitetstype giver i straf.

"Ikke-rene sager" omfatter afgørelser (ét hovedforhold med én gerningsmand), hvor hovedforholdet angår den valgte gerningskode, men hvor afgørelsen også omfatter biforhold. Det kan både være biforhold med samme gerningskode som i hovedforholdet, eller biforhold med anden gerningskode som i hovedforholdet. Ligeledes indgår fællesstraffe, dvs. afgørelser, hvor en tidligere betinget straf er indgået i strafudmålingen. Straflængden er således påvirket af antal forhold og type kriminalitet, som afgørelsen omfatter.

Det bemærkes, at data til denne besvarelse ikke indgår i Rigsadvokatens standardmodel for anvendelse af data til ledelsesinformation. Specielt udviklede modeller testes altid, men der er fortsat en større risiko for ikke-identificerede fejl end ved anvendelse af Rigsadvokatens standardmodel. Data i tabellen er således forbundet med betydelig usikkerhed.

Data er opdateret den 7. februar 2024."

Som det fremgår af den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 686 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg har Naalakkersuisut anmodet Justitsministeriet om, at kriminallovens maksimum for tidsbestemt anstaltsanbringelse forhøjes fra 10 år til 16 år med henblik på at give domstolene mulighed for at forhøje foranstaltningerne for de alvorligste personfarlige forbrydelser.

Jeg har naturligvis stor forståelse for Naalakkersuisuts ønske om foranstaltningsforhøjelser.

Der er på den baggrund igangsat et særskilt arbejde i Justitsministeriet med henblik på at overveje, hvordan en sådan foranstaltningsforhøjelse vil kunne gennemføres, herunder hvordan der samtidig kan tages hånd om de grundlæggende kapacitetsudfordringer i kriminalforsorgen i Grønland. Ministeriet vil i den forbindelse se nærmere på foranstaltningsniveauet i Grønland i forhold til straffniveauet i Danmark.